

CONSEIL FÉDÉRAL
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE
FEDERALE RAAD
VOOR WETENSCHAPSBELEID

7/07/2017

Avis sur la mise en place du programme BRAIN-be **Advies over het opstellen van het programma BRAIN-be**

<p>Suite à la demande formulée par Mme Zuhail Demir, Secrétaire d'Etat à la politique scientifique, le Conseil fédéral de la Politique scientifique (CFPS) est amené à formuler un avis sur le lancement de la deuxième phase du programme BRAIN-be.</p> <p>Le CFPS a reçu un draft de Note au Conseil des Ministres qui se trouve en annexe.</p> <p>Le CFPS s'est réuni le 19 juin 2017 afin de discuter de la proposition soumise et émettre l'avis reproduit ci-dessous.</p> <p><u>Présentation du dossier</u></p> <p>En 2012, le Conseil des Ministres a lancé la première phase pluriannuelle (2012-2017) d'un programme-cadre de recherche récurrent, le programme BRAIN-be qui, au travers de projets de recherche fondés sur l'excellence scientifique et l'ancrage européen et international, permettait à la fois de rencontrer les besoins de connaissance des départements fédéraux et de soutenir le potentiel scientifique des Etablissements scientifiques fédéraux (ESF).</p> <p>La note proposée concerne le lancement d'une deuxième phase (2018-2023) du programme moyennant certains aménagements dictés par les principes suivants : l'ancrage du programme dans les compétences fédérales, l'approche interdisciplinaire, l'excellence scientifique et la gestion transparente.</p> <p>Les 6 axes de la première phase du programme seront restructurés en 3 piliers :</p>	<p>Naar aanleiding van de vraag van mevr. Zuhail Demir, Staatsecretaris bevoegd voor Wetenschapsbeleid, werd het advies van de Federale Raad voor Wetenschapsbeleid (FRWB) gevraagd over de lancering van de tweede fase van het programma BRAIN-be.</p> <p>De FRWB heeft een draft van de Nota aan de Ministerraad ontvangen die is toegevoegd in bijlage.</p> <p>De FRWB is op 19 juni 2017 samengekomen om het voorstel te bespreken en het hierna opgenomen advies te formuleren.</p> <p><u>Voorstelling van het dossier</u></p> <p>In 2012 heeft de Ministerraad de eerste meerjarenfase (2012-2017) gelanceerd van een recurrent kaderprogramma voor onderzoek, het BRAIN-be-programma, dat het mogelijk maakte tegemoet te komen aan de kennisbehoeften van de federale departementen en het wetenschappelijk potentieel van de federale wetenschappelijke instellingen (FWI) te ondersteunen via op wetenschappelijke excellentie en Europese en internationale verankering gebaseerde onderzoeksprojecten.</p> <p>De voorgestelde nota betreft de lancering van een tweede fase (2018-2023) van het programma met een aantal aanpassingen gebaseerd op de volgende principes: de aansluiting van het programma bij de federale competenties, de interdisciplinaire aanpak, de wetenschappelijke excellentie en een transparant beheer.</p> <p>De 6 assen van de eerste fase van het programma zullen gegroepeerd worden in 3</p>
---	--

<ul style="list-style-type: none"> - Pilier 1: Défis et connaissances du monde vivant et non-vivant (Fusion des axes "Ecosystèmes, biodiversité et évolution" et "Géosystèmes, univers et climat"). - Pilier 2: Science du patrimoine ("Heritage science") (Fusion des axes "héritage culturel, historique et scientifique" et 6 "gestion des collections") - Pilier 3: Défis fédéraux de société (Fusion des axes "stratégies publiques fédérales" et "grands défis sociétaux"). 	<p>pijlers:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pijler 1: Uitdagingen en kennis van de levende en niet-levende wereld. (Fusie van de assen "Ecosystemen, biodiversiteit en evolutie" en "geosystemen, heelal en klimaat"). - Pijler 2: Erfgoedwetenschap ("Heritage science") (Fusie van de assen "Cultureel, historisch en wetenschappelijk erfgoed" en "Collectiebeheer") - Pijler 3: Federale maatschappelijke uitdagingen (Fusie van de assen "Strategieën van de federale overheid" en "Belangrijke maatschappelijke uitdagingen")
<p>Cette deuxième phase du programme BRAIN-be distinguera trois types de projets de recherche:</p> <ul style="list-style-type: none"> - des projets interdisciplinaires en réseau sélectionnés dans le cadre des appels nationaux thématiques; - des projets sélectionnés dans le cadre d'appels transnationaux tels que les ERA-net et JPI; - des projets « bottom-up » spécifiques pour les ESFs. 	<p>In deze tweede fase van het BRAIN-be programma wordt een duidelijker onderscheid gemaakt tussen drie soorten onderzoeksprojecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interdisciplinaire projecten die werden geselecteerd in het kader van nationale thematische oproepen; - projecten die werden geselecteerd in het kader van transnationale oproepen, zoals de ERA-netten, JPI; - "bottom-up" projecten specifiek voor de FWI's.
<p>Une des plus grandes réformes se trouve au niveau de la comitologie. Le programme-cadre est mis en œuvre sous la responsabilité de la Politique scientifique fédérale assistée par trois Comités d'avis, un par pilier.</p>	<p>Een van de grootste hervormingen is op het niveau van de comitologie. Het kaderprogramma wordt uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van het Federaal Wetenschapsbeleid, die wordt bijgestaan door drie adviesraden, één per pijler.</p>
<p>Les comités d'avis sont des panels multidisciplinaires et indépendants, constitués pour la durée du programme, et composés de 12 à 18 membres ayant une expertise scientifique large et une expérience dans l'évaluation de projets.</p>	<p>De adviesraden zijn multidisciplinaire en onafhankelijke panels die zijn samengesteld voor de duur van het programma, samengesteld uit 12 tot 18 leden met een grote wetenschappelijke expertise en een ervaring in de evaluatie van projecten.</p>
<p>Ils ont pour missions d'émettre des avis sur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la répartition budgétaire entre les types de projets (projets interdisciplinaires, transnationaux ou bottom-up ESF) - la composition des comités de rédaction des appels - l'écriture de l'appel - les dossiers de soumission et l'évaluation scientifique. 	<p>Ze hebben als opdracht advies te verlenen over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de verdeling van de budgetten tussen de types projecten (interdisciplinaire, transnationale of FWI bottom-up projecten) - de samenstelling van de redactiecomités van de oproepen - de opstelling van de oproep - de indieningsdossiers en dossiers voor de wetenschappelijke evaluatie.
<p>Pour chaque pilier, un appel est lancé tous les deux ans sur une ou deux thématiques larges. Afin que les thématiques répondent aux priorités du Gouvernement fédéral et/ou aux engagements internationaux pris par la Belgique, celles-ci sont sélectionnées (pour les piliers 1 & 3) par le Conseil des Ministres tous les deux ans sur base d'une courte liste de thématiques proposées par la Politique scientifique fédérale.</p>	<p>Voor elke pijler wordt er om de twee jaar één oproep gelanceerd met betrekking tot één of twee brede thema's. Om de thema's te laten aansluiten op de prioriteiten van de Federale regering en/of op de door België aangegane internationale engagementen, worden deze elke 2 jaar (voor de pijlers 1 en 3) door de Ministerraad geselecteerd op basis van een door het Federaal Wetenschapsbeleid opgestelde</p>

<p>Chaque thématique couvre des besoins de plusieurs départements fédéraux.</p> <p>La Politique scientifique fédérale se chargera de rédiger le texte final de l'appel en se faisant assister par un comité de rédaction ad hoc par appel et par pilier. Ces comités sont composés de manière équilibrée de scientifiques étrangers et d'experts nationaux spécialisés dans le thème de l'appel. Leur composition aura été approuvée préalablement par le Comité d'avis du pilier correspondant.</p> <p>Le budget total pour la recherche est de 88,2 millions d'euros.</p> <p><u>Avis du CFPS</u></p> <p>Le Conseil fédéral de la Politique scientifique émet un avis favorable sur le projet de lancement d'une deuxième phase du programme BRAIN-be. Ce programme est de nature à financer des recherches en réseau visant l'excellence scientifique et en appui aux compétences fédérales.</p> <p>Le Conseil d'avis apprécie en particulier les points suivants :</p> <ul style="list-style-type: none"> - le maintien d'un programme de recherche, au niveau fédéral, visant à couvrir les priorités fédérales - le financement dans le cadre d'appels ouverts à propositions - l'introduction de scientifiques dans les comités d'avis dans le but d'avoir l'excellence scientifique comme premier critère pour la sélection des projets. <p>Le Conseil souhaite cependant émettre les recommandations suivantes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Choix des thèmes généraux de recherche : la définition des thèmes par le Conseil des Ministres doit rester suffisamment large pour que le comité de rédaction composé des scientifiques puisse les élaborer en questions de recherche pertinentes tenant compte de l'état de l'art de la science. - l'indépendance recherchée au niveau des comités d'avis est appréciée. Il souhaiterait que des critères d'indépendance soient également développés au niveau des comités de rédaction. 	<p>short list. Elk thema beantwoordt aan de noden van verschillende federale departementen.</p> <p>Het Federaal Wetenschapsbeleid staat in voor de opmaak van de finale tekst van de oproep en laat zich hiervoor bijstaan door een ad hoc redactiecomité per oproep en per pijler. Die comités zijn evenwichtig samengesteld uit buitenlandse wetenschappers en nationale experts gespecialiseerd in het thema van de oproep. De samenstelling ervan werd voorafgaandelijk goedgekeurd door de adviesraad van de overeenstemmende pijler.</p> <p>Het totaal budget voor onderzoek is 88,2 miljoen euro.</p> <p><u>Advies van de FRWB</u></p> <p>De Federale Raad voor Wetenschapsbeleid geeft een gunstig advies over het voorstel voor de lancering van een tweede fase van het BRAIN-be programma. Dit programma heeft als doel de financiering van onderzoek in netwerken, daarbij wetenschappelijke excellentie nastrevend en ter ondersteuning van de federale competenties.</p> <p>De adviesraad waardeert in het bijzonder de volgende punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het behoud van een onderzoeksprogramma, op federaal niveau, met als doel de federale prioriteiten te dekken - de financiering in het kader van oproepen tot voorstellen - de introductie van onderzoekers in de adviesraden met als doel wetenschappelijke excellentie te hebben als eerste criterium voor de projectselectie. <p>De Raad wenst echter de volgende aanbevelingen over te maken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keuze van de algemene onderzoeksthema's: de definiëring van de thema's door de Ministerraad moet voldoende breed zijn opdat het redactiecomité, samengesteld uit onderzoekers, deze kunnen uitwerken in pertinente onderzoeksvragen rekening houdend met de stand van zaken van het onderzoek. - de onafhankelijkheid die wordt gezocht op het niveau van de adviescomités wordt gewaardeerd. De Raad wenst dat er eveneens onafhankelijkheidscriteria worden ontwikkeld op het niveau van de redactiecomités.
--	---

<ul style="list-style-type: none">- Le comité déplore que les économies aient été appliquées sur les crédits des programmes de recherche et la réduction du budget entre les phases 1 et 2 du programme. Le budget de la nouvelle phase n'est pas en adéquation avec l'ambition du programme.- le Conseil suggère de faire appel au CREF et au VLIR afin de constituer une liste de scientifiques belges proposés comme membres potentiels au sein des comités d'avis.	<ul style="list-style-type: none">- De Raad betreurt dat de besparingen werden toegepast op de programmakredieten en de budgetreductie tussen fase 1 en 2 van het programma. Het budget van de nieuwe fase is niet in lijn met de programma-ambities.- De raad suggereert om een beroep te doen op het CREF en het VLIR teneinde een lijst samen te stellen van Belgische onderzoekers die kunnen worden voorgesteld als mogelijke leden van de adviescomités.
---	---